

Qazaq Green сертификаттау бағдарламасы Qazaq Green Certificate

Qazaq Green сертификаттау бағдарламасының стандарты

Qazaq Green сертификаттау бағдарламасының тізілімін пайдаланудың операциялық рәсімдері мен қағидалары 1.0 нұсқасы

1. Осы операциялық рәсімдер мен қағидалар Qazaq Green (QGCP) сертификаттау бағдарламасының тізілімін пайдалану тәртібін айқындайды.

2. Осы қағидалардағы терминдер ҚР СТ ISO/IEC 14065-2022 «Қоршаған орта туралы ақпаратты валидациялау және верификациялау жөніндегі органдарға қойылатын жалпы қағидааттар мен талаптар» және ҚР СТ ISO/IEC 17029-2020 «Сәйкестікті бағалау. Валидация және верификация органдарына қойылатын жалпы қағидааттар мен талаптар» стандарттары бойынша олардың анықтамаларына сәйкес, оның ішінде мынадай анықтамаларды қоса алғанда қолданылады:

- верификация – осы деректердің дұрыстығын және парниктік газдар бойынша берілген ақпараттың верификация өлшемшарттарына сәйкестігін айқындау мақсатында парниктік газдар бойынша нақты деректер мен ақпаратты қамтитын өтінішті бағалау процесі;
- сертификатталған шығарындыларды немесе сіңірулерді азайту бірлігі (CQG) – Qazaq Green сертификатымен расталған және көміртегі диоксиді эквивалентінің бір тоннасына тең парниктік газдар шығарындыларын немесе сіңірілуін азайту бірлігі. Бұл термин парниктік газдар шығарындыларын немесе сіңірілуін азайтуды ерікті сертификаттау жүйесіне жатады және Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 299-бабына сәйкес парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулері саласында мемлекеттік реттеуге жататын көміртегі бірліктеріне қолданылмайды;
- валидация жөніндегі орган – QGCP аккредиттелген және QGCP стандартына сәйкес валидацияны орындайтын ұйым;
- верификация жөніндегі орган – QGCP аккредиттелген және QGCP стандартына сәйкес верификацияны жүзеге асыратын ұйым;
- күшін жою – QGCP стандартының талаптарын сақтамай берілген жағдайда QGCP тізілімі иесінің не әкімшісінің өз бастамасы бойынша жүзеге асырылатын және QGCP тізілімінің жеке арнайы шотында өндірілетін шығарындыларды немесе сіңірілуді сертификатталған қысқарту (CQG) бірліктерін айналыстан алу;
- парниктік газдар туралы есеп – QGCP стандартына сәйкес сертификатталған парниктік газдар шығарындылары туралы ақпарат беруге арналған құжат;

- өтеу – арнайы қосалқы шотта орналастыру арқылы жүзеге асырылатын парниктік газдар шығарындыларын қысқарту немесе өтеу жөніндегі ерікті міндеттемелерді растау мақсатында QGCP тізілімінде олардың иесінің шығарындыларды немесе сіңірілуін сертификатталған қысқарту (CQG) бірліктерін айналыстан алып қою;
- верификация жөніндегі орган – QGCP аккредиттелген және QGCP стандартына сәйкес верификацияны жүзеге асыратын ұйым;
- парниктік газдар жобасы – парниктік газдар шығарындыларының базалық желісін өзгертетін және парниктік газдар шығарындыларының азаюына немесе парниктік газдардың сіңірілуін/жойылуын арттыруға әкелетін қызмет немесе қызмет. Қызмет парниктік газдардың базалық желісінің жағдайын өзгерту үшін қолданылатын технологияларды қамтуы мүмкін;
- жобаның әзірлеушісі (бастамашысы) – парниктік газдар бойынша жобаны толық бақылауды жүзеге асыратын және оған жауапты жеке тұлға немесе ұйым.

3. QGCP тізілімі QGCP парниктік газдар бойынша тіркелген жобаларды бақылауға арналған электрондық журнал болып табылады, шығарындыларды немесе сіңірулуін азайту (CQG) сертификатталған бірліктерін беру, беру, өтеу және/немесе жою операциясы.

4. QGCP тізілімінің әкімшісі «Qazaq Green» ЖЭК қауымдастығы (бұдан әрі – Қауымдастық) болып табылады. Қауымдастық 2018 жылы инвесторларды, әзірлеушілерді, жабдық өндірушілерді, халықаралық қаржы институттары мен университеттерді біріктіре отырып, Қазақстанда жаңартылатын энергия көздерін дамытуды қолдау мақсатында құрылды. 2021 жылғы 7 қазанда қауымдастық «жасыл» экономика қағидаттарын ілгерілету және көміртегі бейтараптығына қол жеткізуге жәрдемдесу мақсатында «Qazaq Green» ЖЭК қауымдастығы болып қайта аталды.

5. QGCP тізілімін пайдалану ондағы пайдаланушылар үшін шот ашу және ол бойынша операцияларды жүргізу арқылы жүзеге асырылады.

6. QGCP тізілім әкімшісі пайдаланушылардың шоттарына, соның ішінде ақпаратты қарау, өзгертулер енгізу, деректерді жасау және жою мүмкіндіктеріне толық қол жеткізе алады.

7. Әрбір шот бойынша орындалатын QGCP тізілім әкімшісінің әрекеттері шот жазбаларында жазылады. Осы шоттар бойынша өзгерістер енгізілген жағдайда QGCP тізілімінің әкімшісі тиісті шот иесіне электрондық пошта арқылы да хабарлауға міндетті.

8. QGCP тізілімінің әкімшісі шот пайдаланушыларына олардың шоттарына рұқсатсыз кірудің барлық жағдайлары, қауіп-қатерлер, олардың қауіпсіздігін бұзу туралы электрондық пошта арқылы хабарлауға міндетті.

9. Пайдаланушылардың өтініштері негізінде QGCP тізілім әкімшісі шот ашады. Бұл ретте жоба тіркелген жағдайда әрбір жобаға қосалқы шот ашылады.

10. Шот ашу туралы өтінішке мынадай құжаттар қоса беріледі:

- пайдаланушының мәртебесін растайтын құжат (заңды тұлға немесе жеке кәсіпкер);
- шот менеджері тағайындайтын тұлғаның өкілеттігін растайтын құжат;
- QGCP тізілімін пайдаланғаны үшін төлем туралы құжат.

11. QGCP тізілімінің әкімшісі әрбір ашылған шот үшін қосалқы шоттардың түрлерін ажырату мүмкіндігімен бірегей нөмір қалыптастырады.

12. Егер шот иесі парниктік газдар бойынша жобаның әзірлеушісі (бастамашысы) болып табылса, онда оған тиісті QGCP жобасы тіркелгеннен кейін қосалқы шот ашылады және ол бойынша шығарындыларды немесе сіңіруді (CQG) сертификатталған қысқарту бірліктерін беруді көздейді. Қосалқы шоттың бұл түрі әзірлеуші (бастамашы) QGCP стандартының талаптарына сәйкес парниктік газдар бойынша тиісті жобаны тіркеуден өткен жағдайда ашылады.

13. Парниктік газдар бойынша жобаның қосалқы шоты ашылғанға дейін тиісті жоба өтініш толтырылып және мынадай құжаттар жүктеле отырып QGCP тізілімінде тіркеледі:

- парниктік газдар жобасының жобалық құжаттамасы;
- QGCP аккредиттелген валидация органының парниктік газдар бойынша жобаны валидациялау туралы өтініші.

14. Тізілімдегі барлық пайдаланушы шоттарында CQG бірліктерін сатып алушы/сатушы функциялары бар.

15. Парниктік газдар бойынша жобаны әзірлеушілердің (бастамашылардың) қосалқы шоттары QGCP белгілеген тарифтерге сәйкес ақылы негізде QGCP тізілімінде ашылады және қолдау көрсетіледі. Тізілім пайдаланушысының негізгі шоты, оның ішінде CQG бірліктерін жіберу/алу функциясы бар, шот ашу ақысын төлей отырып ашылады және ақысыз негізде қызмет көрсетіледі.

16. Шоттарды жабуды шот иесінің өзі немесе QGCP тізілімінің әкімшісі шот иесіне шоттарды жабу үшін ақы алмай-ақ міндетті түрде хабарлайды.

17. Қолданыстағы QGCP тізілімінің шоттарын пайдаланушылар осы операциялық рәсімдерді және Qazaq Green сертификаттау бағдарламасының тізілімін пайдалану қағидаларын, сондай-ақ шоттарды ашу кезінде қабылданатын шарттарды сақтауға міндетті.

18. QGCP тізілімінде тіркелетін жобалар олар бойынша ақпаратқа жария қол жеткізу шарттарында енгізіледі
20. QGCP тізілімінің жобалары бойынша ақпаратқа жалпыға қол жеткізу QGCP интернет-ресурсында жұртшылық үшін ашық кестелік нысандағы жалпы деректерді жариялау арқылы жүзеге асырылады.
21. QGCP тізілім шотын ашу үшін әр пайдаланушы бір шот менеджерін тағайындайды.
22. Шот менеджері тиісті пайдаланушының шотына толық қол жеткізе алады және жеке логин мен құпия сөзді қолдана отырып, басқа адамдар үшін тиісті шотқа қол жеткізе алады. Бұл қолжетімділік толық немесе шектеулі болуы мүмкін. QGCP тізілімінің шотына рұқсаты бар барлық тұлғалар оны пайдалану шарттарын сақтауға міндетті.
23. QGCP тізілім шотының шоты оның сәйкестендіру деректерін (нөмірі мен атауы) көрсетуі керек.
24. CQG бірліктері QGCP тізілімін пайдаланушының шотында келесі операциялардың нәтижесінде пайда болады:
- парниктік газдар бойынша жобаны әзірлеушінің (бастамашының) парниктік газдар шығарындыларын азайтудың немесе парниктік газдардың сіңірілуінің тиісті көлемін верификациялау негізінде оларды QGCP тізілімінің әкімшісімен беру шоты;
  - оларды QGCP тізілімінің басқа пайдаланушысының шотынан пайдаланушының шотына алу.
25. CQG бірліктерін беру үшін парниктік газдар жобасын әзірлеуші (бастамашы) QGCP тізілімінің әкімшісіне парниктік газдар туралы есеп және ол бойынша верификация туралы өтініш береді.
26. QGCP тізілімінің әкімшісі QGCP аккредиттеген верификация жөніндегі орган растаған парниктік газдар шығарындыларын немесе сіңірілуін азайту көлемінде CQG бірлігін шығарады.
27. Әрбір CQG бірлігіне QGCP тізілімін, қазіргі уақытта бірлік меншік иесін, QGCP тізіліміндегі жобаның тіркеу нөмірін, меншікті бірегей бірлік нөмірін анықтауға мүмкіндік беретін бірегей сериялық нөмір беріледі.
28. CQG бірліктері келесі операциялардың нәтижесінде QGCP тізілімін пайдаланушының шотынан жойылады:
- шот иесінің ерікті міндеттемелерін өтеу үшін не үшінші тараптың мүддесінде айналымнан алып қою;
  - оларды QGCP тізілімінің басқа пайдаланушысының шотына беру (тікелей сату немесе тауар биржасы немесе ЭСА арқылы сату);

- оларды QGCP стандартының талаптарына сәйкес шот иесі немесе QGCP тізілімінің әкімшісі кәдеге жаратады.

29. Әрбір жеке шот бойынша QGCP тізілімі жасаған есептер мыналар туралы ақпаратты қамтуы керек:

- QGCP тізілімінің меншік иесі немесе әкімшісі жасаған барлық әрекеттер;
- осы шоттың барлық қосалқы шоттарында;
- тиісті бірліктердің сәйкестендіру нөмірлерін айқындай отырып, шотта болған немесе болған CQG бірліктерінің, оның жекелеген қосалқы шоттарының және олармен жүргізілген операциялардың бірліктері.